

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

Toneelfonds J. JANSSENS - Antwerpen

(N° 1204)

DE PERSONAGES ZIJN:

Scapine = de Schout.

Pantolona = de Onderbroek, schepen.

Il Dottore = dokter Pil, schepen.

Arlecchino = Buikje Pap.

Il Capitano = de Vorster.

De valse Uilenspiegel = de Griffier.

Colombine = Nele.

Danseresjes.

Tijl Uilenspiegel.

Lamme Goedzak.

Pieter Pezerik.

De gezant van de Hertog.

Zijn dienaren.

Drie Vrouwen.

Vier Boeren.

Vijf Bakkers.

De Hertog van Brabant.

De Hertogin.

De Chef-de-protocol.

Enkele Zieken.

Een Vrouw

Een doodsbidder.

Verder nog vele mannen, vrouwen en kinderen, herauten, lakeien, wapenknechten, fakkeldragers en muzikanten.

P R O L O O G .

Door één stem of massaal koor, vóór of achter de schermen.

Luidt de klokken, blaast den horen,
Juicht dat alle doden 't horen!
Zinkt dat taal of tonge heeft:
Tijl is eeuwig, Tijl herleeft!
Tijl Tijl Tijl Tijl Tijl!

Prijst het schone - doodt de schande.
Eist het goede - breekt de banden.
Liefst de deugd - grijpt valsheid aan,
Uilenspiegel gaat vooraan!
Tijl Tijl Tijl Tijl Tijl!

Laat de leeuwenvlaggen waaien,
Scherpt de zeisen; nu aan 't maaien,
Velden vol van ruisend graan.
Dood of vrijheid: Tijl vooraan!
Tijl Tijl Tijl Tijl Tijl!

Het OPVOERINGSRECHT wordt ver-
kregen na aankoop van minstens **ACHT**
exemplaren bij de uitgever en betaling
van de verschuldigde auteursrechten
aan S.A.B.A.M., Aarlenstraat 75 - 77
1040 Brussel.

VOORSPEL. -

Als de inleidende muziek verklonken is, komen er van weerskanten wachters op met hellebaarden, die zich posteren aan beide zijden van de poort op het podium. Zij staan toerloos en zien strak voor zich uit. Ze kijken dan respansen links en rechts:

Eerste wachter: Geen nieuws?

Tweede: Geen nieuws.

Eerste: Geen nieuws van Tijl?

Tweede: Er is altijd nieuws van Tijl. De duivel hale die vermaledijde schelm. Ik heb in drie nachten niet geslapen en nu zet de schout me hier opnieuw op wacht. Mijn maag gromt als een varken; mijn tong is dik als een vette vrouwenarm en mijn kop is als een windhaan op zijn spil. Ik zeg; duizend duivels halen die vervloekte Tijl.

Eerste: En ik - ik ben kil tot in het beendermerg. Een week lang is het gras mijn bed geweest en de hemel mijn dak. Het is ellendig om soldaat te zijn als Tijl in de omtrek is. De schout heeft ons als een dulle stier de bossen ingejaagd, op jacht naar die schelm, die opzoerzaaijer.

Tweede: Hebt ge hem gezien?

Eerste: Neen.

Tweede: Gehoord?

Eerste: Neen. Tijl lijkt de duivel zelf. Telkens duikt hij op, maar hij blijft onzichtbaar. Ge voelt hem overal, maar ge vindt hem nergens.

Tweede: Tijl is een gladder vogel. En de bossen van de Kempen zijn wijd als de wereld. Men kan nog beter zoeken naar een luis in een schapenvacht.

Eerste: En toch moeten ze Tijl vinden.

Tweede: Laat hem lopen. Dan zijn ze van hem af.

Eerste: Laten lopen. Haha! Tijl preekt opstand tegen alles en iedereen. Een mens moet vrij zijn, zegt ie, en vrij kunnen leven naar zijn eigen aard. En zijn valse tong vindt graag gehoor. Zijn bewering winst dag aan dag méér veld. Als ze hem zijn gang laten gaan komt heel het volk erommed in verzet.

Tweede: Tijn krijgt geen kans. Het volk vreest hem als de pest.

Eerste: Misschien - er zijn boze streken dan. Maar meer nog vreest het de toorn en de wraak van hen, waar Tijn tegen vecht. Diep in het hart bewondert het volk Tijn, die zich durft verzetten tegen - eh... - wat hij noemt onrecht, bedrog, misleiding en uitzuigerij door de overheden....
(voorzichtig) Wat denkt gij van Tijn?

Tweede: Ik... eh... wiens brood men eet, diens woord men spreekt.

Eerste: Juist. Maar als de liefde van het volk voor Tijn het wint van de vrees, zal de zee gauw door de dijken breken en krijgen we niets meer door ons keelgat omdat men het dicht zal knijpen (hij maakt een gebaar van "ophangen".)

Plotseling duikt de Vorsternop. Hin is al verkleed als de "Capitano" voor het komende wagenspelletje. In een hoekje heeft hij het gesprek afge luisterd.

Vorst: Ge moet niet bang zijn, Tijn zal niet winnen.

Eerste (met gevelde hellebaard): Hola!

Tweede (idem): Hola!

Eerste: Wie bent ge?

Tweede: Papieren astublieft?

Vorst: Kijk uit je ogen, slaapkoppen! Kent ge de Vorst niet - de rechterhand van de schout? De schrik der schelmen!?

De twee (diep buigend): Meneer de vorst er!.....

Vorst: Ik zeg: Tijn zal niet winnen. Want de schout is slim. Nog slimmer dan ik. Kunnen we Tijn niet vangen, dan zullen we hem in zijn hemd zetten. Wie in zijn hemd gezet wordt, is een verloren man.

Eerste: Maar eh... hoe wilt ge iemand, die ge nog niet in handen hebt....

Vorst: Stil domkop! - Kunt ge zwijgen?

Eerste: Als m'n grootvader die al zeven jaar in zijn graf ligt.

Tweede: Als mijn petemoei, die doofstem is van d'r geboorte af.

Vorster (geheimzinnig): Luister: ik zeg, de schout is slim. We gaan een spelleke spelen - een spelleke met Tijl. Het volk zal de schelm bespotten en beschimpen. Het zal hem uitjouwen en met paardenmest smijten. Ik zeg u: dat zal het einde zijn van Tijl zijn rijk.

Eerste (op de vorster zijn costuum wijzend): En die kleren....

Vorster: Ik speel mee. Ik heb de hoofdrol. We gaan direct beginnen - Gij, raat de klokken luiden. En gij: bewaak de poort goed.

De vorster holt weg. De tweede soldaat posteert zich midden voor de poort. De klokken beginnen te luiden. Er komen aan gene zijde van de poort enkele burgers en burgeressen op.

Wachter: Halt!

Burger: Mogen we hier niet binnen, soldaat?

Wachter: Hier mag niemand binnen!

Burger: Wij zijn burgers van de stad!

Wachter: Goede burgers?

Burger: Even goed als gij!

Wachter: Eerbied voor het wettig gezag! - Zijn onder u aanhangers van Tijl? - De burgers kijken elkaar aan.

Burger: Ik geloof het niet.

Wachter: Geloven is niet voldoende.

Burger: Tijl is een blaaskaak.

De anderen: Heel juist!

Burger: Een opsnijder en een vierkante deugniet!

De anderen: Bravo!

Burger: Een grootspreker en een onruststoker.

De anderen: Heel juist!

Burger: Wij - wij vragen maar één ding.

De anderen : We willen met rust gelaten worden!

Burger: Anders vragen we niets - Rust.

Wachter: Ge zult rust krijgen.

Burger: Hoezo?

Wachter: Tijd is gevangen!

Burgers: Wat zert ge? Gevangen?

Wachter: Hij wordt aanstonds hier vertoond!

Burgers: Ah!

Wachter: Ge moet hem bespotten en beschimpen.

Burgers: We zullen het doen.

Wachter: En uitjouwen. Zo: Awoeoeoeoe!

Burgers: Awoeoeoeoe!

Wachter: Ik zeg u: dat zal het einde van Tijd zijn rijk zijn.

Burgers: Brave! Brave! Eindelijk rust!

In de verte hoort men de klanken van vrolijke muziek. De soldaat en de burgers rennen naar voren en kijken.

Wachter: Daar zijn ze al! Er op af!

Burgers: Er op af.

De wachter en de burgers rennen naar de Spelewagen, die in de verte nadert.

Eerste Tafareel.-

Op een boerenwagen zitten een drietal muzikanten. De wagen is kakelbont versierd met zonnen, manen en sterren, en kleurige bloemen en guirlandes. Behalve muzikanten bevinden zich op de wagen een troep toneelspelers, bestaande uit: Scapino, de directeur, Pantalone, Il Dottore, Arlecchino, Il Capitano, de valse Uilenspiegel die in een kist verborgen is en Colombine. De toneelspelers dragen halsmaskers, Colombine een oormasker; dan staan er nog vier danseresjes op de wagen, die kus-handjes werpen naar de toeschouwers en naar de mensen uit het volk, die achter de wagen aandraven. De wagen is verder omstuwd

door jongens, meisjes en kinderen. Zodra hij ter hoogte van het podium is, staat hij stil. De toneelspelers en danseresjes beklimmen het platform. De wagen met de muzikanten, die steeds doorblazen, rijdt wat door. Dit alles geschiedt snel, zodat het weinige tijd in beslag neemt en deze ouverture de nodige brio heeft. De jongens en meisjes roepen en schreeuwen doorheen. De muziek zwijgt.

Scapino (schreeuwt) Stilentium! Stilentium!

Een stem (idem): Wij verstaan geen Spaans! (gelach)

Scapino: Wille de tonnerre! Stilentium inter spinas!

Andere stem: Spreek uw moers taaltje vadertje!

Scapino: Stilte! Stilte! We gaan beginnen!

Stemmen: Stilte! Stilte! Luisteren! Hei daar, luister even! Stilte!

Het wordt geleidelijk aan stil.

Scapino: Hooggeachte, zeer excellente en eerbiedwaardige boeren, burgers en buitenlieden!

Een stem: Bravo!

Een andere stem: Stilte!

Scapino: Niet onderbreken sie vous plé! Dan raak ik de draad kwijt. (Hij schraapt zijn keel) Hooggeachte, zeer excellente..

Een stem: dat weten we al!

Andere stem: Stülte!

Scapino: en eerbiedwaardige boeren, burgers, en buitenlieden! Het is mij een diep en waarachtig genoege om heden ten dage aan U te mogen inviteren en attesteren het hoervermaarde en alleszins fameuze comediegezelschap: "Kwatre-Bras" (de vier buigen) hetgeen in goed Brabants beduidt "De vier sterren". (zij buigen opnieuw). Deze vier comediespelers, hooggeacht publiek, flonkeren inderdaad als schitterende sterren aan de hemel van het firmament. Zij zijn be-roemd in al de landen van ons halfronde, om niet te zeggen over de ganse wereld, voor zover deze thans bekend en beschaafd is. Gij begrijpt, hooggeachte boeren en burgers, dat het voor U een zeer uitzonderlijke uitverkiezing is, dat dusdanige fameuze personages U de eer waardig keuren, hun excellente excapades hedenavond aan U te vertonen. Ik vraag daarom

van U een bescheiden applaus, een kleine attentie van dankbaarheid jegens hunne goedertierenheid. Muzikanten: roert den trommele!

Tweede Tafereel.-

De muzikanten blazen even. Het volk applaudisseert. Nieuwe toeschouwers komen aanlopen. De muziek zwijgt.

Scapino: Stilentium inter spinas! Stilentium inter spinas!

Stem: Stilte! Stilte!

Het wordt stil.

Scapino: Zeer uitstekende toeheorders! Ik weet, dat gijlieden tot de mensen behoort die algemeen ontwikkeld zijn, en dat enkelen onder U zelfs boeken lezen. Welnu, het zou daarom overbodig zijn u een nadere verklaring te geven van de hier voorrestelde personages, die natuurlijk even vertrouwd en bekend zijn als uw hemd.....

Stem: Ik heb geen hemd!

Het volk lacht.

Andere stemmen: Stilte! Stilte!

Het wordt stil.

Scapino: Maar vermits er onder u lieden zijn die geen hemd bezitten, anderen zwak van memorie zijn en sommigen nog niet tot de jaren van verstand en onderscheid gekomen - om al deze redenen lijkt het mij raisonnabel, dat ik u bij voorbaat een kleine contestatie en affirmatie geef van de wereldvermaarde artiesten, die hier in hoest eigen persoon voor u staan. Laat mij dan aanvangen met te verklaren, dat derzelver wie in het azuurblauwe Italië heeft bestaan.

Verbazing onder toeschouwers.

Scapino: Gij verbaast u daarover? Welnu, het is de waarheid, de zuivere waarheid en niets dan de waarheid. Mijne artiesten zult gij nochtans even klaar en helder verstaan als de taal der Kempen. Ze spreken namelijk zeven talen.....

Verbazing onder de toeschouwers.

Scapino: zeven talen, die hen alshet ware met hun tong ineboren zijn. Zeven talen (en dan spreek ik niet eens

van het Grieks en Latijn) en er is er daar allicht een bij, die ook mij verstaat. Maar laat mij niet op slinkse zijwegen bereven. Hooprecht publiek, ik ga de artisten aan u voorstellen. Spitst uw oren!) Muzikanten: roert de bazuinen! (Gelach, Scapino bemerkt zijn verrassing en tracht zich te herstellen). Ik zeg..... ik bedoel..... steekt den trommele! (Opnieuw gelach, Scapino brult) Roert den trommele!

Derde Tafereel.-

Een muzikant blaast eensigmaal. In de verta naderen nieuwe toeschouwers: een boer met zijn kruiwagen waar zijn vrouw inzigt; een oud man die door twee jonge mannen wordt gedragen e.d. Het wordt stil. Scapino doet een stap naar voren en zekt met de borst vooruit:

Scapino: Laten we beginnen met de voornaamste. Ik ben Scapino. Verstaat u me goed? Sca-pi-no. Ik ben de directeur van deze comedianten en speel bovendien de schelmenrol. Dat natuurlijk niet zeggen wil dat ik een schelm ben. Ik spéél enkel voor schelm, onthoudt dat goed. Applaus astublieft!

Het volk applaudisseert braafjes. Opnieuw blaast de muzikant. Pantalone komt naar voren.

Pantalone: En ik ben Pantalone. Pan-ta-lo-ne. Ik kom uit Venetië. Ik speel voor koopman.

Scapino: Hij is een braaf en ordentelijk man. Applaus astublieft

Het volk applaudisseert. Pantalone buikt en treedt terug. Weer blaast de muzikant. Ik Dottore treedt naar voren.

Dottore: En ik ben Il Dottore. Die Il dat is een prénom, zogezegd lidwoord. Dottore is een substantief, zogezegd het zelfstandig naamwoord, tevens eigennaam. Ik kom uit Bologna. Bologna ligt op 44 graden en 30 minuten noorderlengte en 11 graden en 6 minuten oosterbreedte. Bolome telt zestien kerken, die alle in een behaaglijke stijl zijn gebouwd, zeer aaneenaam om te zien. Vigilate et grate nostrum.

Scapino: U hoort het: Il Dottore is een zeer geleerd man. Hij speelt dan dok voor dokter. Hij is wel een applaus waard, vindt u niet?

Weer klaterst het applaus op. Dottore buikt en treedt zich terug. Arlecchino komt naar voren.

Arlecchino: En ik ben..... ik ben.....

Een stem: mijn naam kwijt.

Gelach. Scapino fluistert hem haastig wat bin.

Arlecchino: Arlecchino. Ik ben geboren..... ik ben geboren....

Stem: Uit zonnecleren!

Gelach. Scapino als voor.

Arlecchino: in Bergamo.

Scapino: Arlecchino speelt voor Hansworst. Hij is niet dom, maar houdt zich dom. Hij spēélt dom. En goed nietwaar? Applaus sievouplé.

Het publiek applaudisseert. Arlecchino buikt, wil achteruit treden, doch struikelt over zijn eigen voeten. Gelach. Weer een trompetsignaal. Il Capitano treedt naar voren.

Capitano: (met dreunende stem) Ik ben Il Capitano. Ik ben het gezag. Ik ben begiftigd met ridderorden en voor hel noch duvel bang. Ik ben de schrik der schelmen. En ik kom uit Napels. Applaus!

Weer klinkt er applaus en schettert de trompet. Colombine treedt naar voren.

Colombine: En ik ben Colombine.

Een jongensstem: Bravo!

Andere jongens: Bravo! Bravo!

De meisjes: Stilte! Stilte!

Colombine: Ik ben van Spoleto - en op de hele wereld verliefd.

De jongens en mannen roepen " Bravo, bravo! Leve Colombine! Bravo! Bravissimo!" De vrouwen echter roepen: "Stilte, Stilte! Scapino gaat spreken. Scapino spreekt! Stilte!" Het wordt stil

Scapino: Hoogrecht publiek. Ik conserteer tot mijn verheven genoegen, dat hij het vrouwvolk alle honneurs waarneemt die haar toekomt. En omdat ik voorshands wist dat gij, boeren en burgers en buitenlieden, het hogelijk prijzen en waarderen zoudt, heb ik het genoegen u mee te kunnen delen, dat u heden iets zeer eksjeptioneels, iets ongehoords presenteren kan. Het is iets formidabels. Het overtreft de orakelen van Delphi en het geheim van de Sphinx. Het zal een beroering brengen over den ganzen aardbol, omdat dit iets is wat nog nooit gezien is, nu niet, toen niet, en in der eeuwigheid niet. Het is de

rebeurtenis uit deze veelbeworen eeuw. Het heeft harten doen trillen in het land van Hispanje - het heeft zijne Majesteit de Koning van Frankrijk doen nederbuigen in het stof. Ik heb; mijne hooggeachte toehoorders, ik heb mijn comediantentroep doen uitbreiden met deze vier....

De vier danseresjes komen naar voren, maken gelijktijdig een kniks en werpen een kushandje. De mannen en jongens roepen en juichen. Scapino schreeuwt er boven uit, zodat het geleidelijk aan stil wordt.

Scapino: deze vier gracieuze, betoverende jonkvrouwen. En hun bekoorlijkheid is niet hun grootste schat. Zij dansen zo charmant als elfen in het riet. Muzikanten: en garde! Un-deuj-trwas!

Vierde Tafereel.-

De muzikanten blazen een vrolijk wijsje. De vier meisjes dansen. De volksmasse beweert rhytmisch mee, en hier en daar vormen zich kleine groepjes van jongens en meisjes die meedansen, terwijl de anderen in de handen klappen. Scapino zwaait vrolijk met zijn stok de maat. De vier toneelspelers vragen op hun beurt en elk op eigen wijze Colombine ten dans, die hen allen hooghartig afwijst. Als dan de dans ten einde is stijet er een gejuich op. Scapino gebaart stilte.

Vijfde Tafereel.-

Scapino: Stilenium inter spinas! Stilentium inter spinas!

Stemmen: Stilte! Stilte! Luister! Luister!

Scapino: Silence! Stilte!

Het wordt stil.

Scapino: Hooggeacht publiek! Heb ik een woord overdreven? Neen. Ken de koningin van Saba met haarwedijveren? Neen! Overtreffentzen zij niet in schoonheid de palmen van Babylon? Neen! En - ik bedoel: ja! Schitteren zij niet gelijk de edelsteen in de ring van een prelaat? Ja!

En toch, hooggeacht publiek - ja, hoe is het mogelijk, hoe kan het in 's hemelsnaam bestaan - toch heb ik nog iets in mijn petto, dat al het vooraangaande verre overtreft. Het overtreft alle wereldschokkende en hemeltegende gebeurtenissen van onze zestiende eeuw. Het overtreft de uitvinding van de boekdrukkunst, van het buskruit en het haringkaken. Want wat ik u hier presenteer, excellente toehoorders, is de geboorte van.... eh ik.... wat... eh... wie ik u presenteer is.... (het is nu doodstil) Tijn Uilenspiegel!

Deze Tijl die de echte niet is, was tot dusverre verborgen gebleven in een kist op de wagen. Nu wordt hij te voorschijn gehaald. Het is een schriële figuur, gemaskerd als de anderen. Hij is aan handen en voeten gebonden met ketenen. Het volk slaat een wilde kreet; "Tijl"! deinst achteruit en roept en schreeuwt dan dooreen.

Zesde Tafereel.-

Scapino: Stilte! (het wordt stil) En zo staat hier voor u: Tijl Uilenspiegel. De enige ware. De onvervalste. De waarachtige Tijl. Ik zal het u confirmeren (tot Tijl) Zijt gij Tijl?

"Tijl": J.... j.....ja!

Scapino: Uilenspiegel?

"Tijl": Sp.... sp.... spiegel!

Scapino: Waar bent ge geboren?

"Tijl": D.... d..... damme.

Scapino: Damme in Vlaanderen.

"Tijl": V.... vl..... vlaanderen!

Scapino: Hooggeachte toehoorders! Ik geloof dat vdeze bewijzen meer dan afdoende zijn. Ik zeg: zij zijn verpletterend. Zie hier dan uw Tijl. De grote Tijl. de voortreffelijke. De dapperheid. De onoverwinbare. Komt, volk der Kempen! Eert uw glorieuse vaandeldrager. Wat? Ge aarzelt?! Ge twijfelt eraan of deze versleten schoteldoek wek de ware Tijl is, de echte, de onvervalste?

Zevende Tafereel.-

Plotseling klinkt er een schaterlachen. Niemand weet waar het vandaan komt. Scapino stukt en de mensen kijken elkaar vragend aan. Dan wil Scapino weer verder gaan.

Scapino: En zo heb ik, achtenswaardige lieden die gij zijt de waarachtige Tijl....

Opnieuw klinkt er een schaterlachen, nu uit een geheel andere hoek. Scapino staat perplex. De volkmenigte begint onrustig te worden en gaat geheimzinnig roezemoezen.

Scapino: Sacremom! Wie vlachte daar? Wie? Wie lacht daar, als ik, die een ordentelijk mens ben, naar eer en geweten verklaar dat deze Tijl de onvervalste is?

Voor de derde maal klinkt een enorm gelach, ook nu weer uit een geheel andere hoek. Op hetzelfde ogenblik staat de echte Tijl hoog boven op het podium en roept:

Tijl: Hier is Uw Tijl!

De menigte deinst achteruit en schreeuwt:

Het volk: Oeioeioei!

Scapino staat verstomd. De vier toneelspelers zijn terugmedeïnsd naar de rand van het podium. De vier danseresjes dringen zich om Scapino heen, alsof ze bescherming willen zoeken. Deze tracht zichzelf te herwinnen, blaast zich op en schreeuwt:

Scapino: Wie heeft u het recht om ons spel te onderbreken?

Tijl: De waarheid, die me lief is boven alles - zelfs boven u, ofschoon ik van u houd als van mijn oogappel.

Scapino: Ik spréék de waarheid!

Tijl: Hahaha! Scapino, schelm, gij doet uw naam eer aan. Ge zijt een waardig nazaat van de slang uit het paradijs! Uw moeder heet leugen, nietwaar, en uw vader is bedriegerij!

Scapino: Maar dat is.....

Tijl: Zwiġg. Elk woord méér is een nieuwe leugen en uw paasbiecht is al zwaar genoeg.

Scapino: Ik verbied u...

Tijl: Wie mij verbieden kan moet er nog geboren worden!

Scapino: Ik gelast u.....

Tijl: Haha! Scapino, olijke schelm. Scapino beveelt, Scapino verbiedt, Scapino gelast. Ha, volk van Brabant, laten wij ons bevelendoor een vreemdeling?

Het volk: Neen!

Tijl: Of gelasten door een komediant?.....

Het volk: Neen!

Tijl: met zijn wieg in 't azuurblauwe Italië?

Het volk: Neen! Neen! Neen!

Tijl: Heb ik, Tijl van Damme, Tijl van Vlaanderen, het vrije recht van spreken in het vrije Brabant?

Het volk: Spreek Tijl! Spreek! Spreek! Spreek! Leve Tijl!

Al sprekend daalt Tijl nu van de hoogte van zijn podium neer en gaat naar de toneelspelers toe.

Tijl: Ha, pirate d'amore del venturio impassacaglia! Mijn schone Italjaanders uit Bergamo, Bologna en Ventië. Ach wat heb ik een medelijden met u, dat uw stralende blauwe lucht moest verlaten om met uw potserijen het geld uit de zak te troggelen van een handvol boeren. Kom, pantalone, oude windbuil, lokt u een gondelvaartrop uw canallos niet méér dan een botsende kar door het crauwe zand?

Tijl rukt Pantalone's zijn masker af. Het blijkt Onderbroek te zijn, een der dorpsbewoners.

Tijl: Ziedaar uw Pantalone!

Een stem: 't Is Onderbroek!

Andere stem: 't Is Onderbroek, de koopman!

Het volk: Onderbroek! Onderbroek! Haha, 't Is Onderbroek! Onderbroek! Hoeoeoeoeoeoeoeoeoe!

Onderbroek druipt beschaamd af.

Tijl: En gij, waarde Dottore? Uw prenom is Kaal nietwaar, en uw substantief is neet. Waarom ruilt ge het dreunen der klokken van Bologna voor het schreeuwen van een lompe menigte?

Hij rukt hem het masker af. Het blijkt dokter Pil te zijn.

Tijl: Ziedaar uw Dottore!

Een stem: 't Is Pil!

Andere stem: 't Is dokter Pil!

Het volk: 't Is Pil! 't Is dokter Pil! Pil! Pil! Hoeoeoeoeoe!

Pil druipt beschaamd af.

Tijl: En gij, allerwijste, zeer verstandige Arlecchino, gie die uw licht laat stralen als de zon, gie une bocca senza testje hoop der wereld, eële varkensblaas en blaas zonder varken....

Tijl rukt hem het masker af. Arlecchino is Buikje Pap, die stom zinnigen met open mond om zich heen ziet.

Het volk: 't Is Buikje Pap! Buikje Pap! Buikje Pap! Hooeoeoeoe!

Buikje Pap maakt zich snel uit de voeten en rolt daarbij de trappen af, valt nog eens, struikelt over de kruiwagen en draaft weg, onder hoongelach van het volk, Tijl gaat nu op Il capitano af. Deze maakt een afwerend gebaar.

Il Capitano: Halt! Raak me niet aan!

Hij neemt zelf zijn masker af. Het is de Vorster, de politie dienaar van de schout. Het volk keinst verschrikt achteruit en zegt:

Het volk: Hooeoeoeoeoeoe!

Vorster: Ik ben de Vorster. Ik ben de rechterhand van menheer de schout. Ik, man van de politie. Ik ben het wettig gezag. Ik eis eerbied. Wie met mij spot is des doods schuldig.

Hij gaat krijgshaftig af.

Tijl (spottend): Opzij! Opzij! Opzij! Opzij voor il reverentissimo capitano. Eerbied voor het wettig en onaantastbare gezag.

De menigte wijkt uiteen en de Vorster schrijdt er met opreheven hoofd doorheen. Erutale jongens maken achter zijn rug een lange neus. Als hij op enige afstand is, roept een stem achter de schermen; Hooeoe! Anderen nemen het over en dan schreeuwt het hele volk:

Het volk: Hooeoeoeoeoeoe!

Scapino (dreigend): Stilte! Stilte!

Tijl: Stilentium inter spinas! Stilentium inter spinas!

Het volk lacht. Scapino neemt zijn masker af. Het is de schout.

Het volk: Meneer de schout.....

Schout: Juist ja! De schout. Hoe durft gij u te kenen aan een dwaas, een oplichter en een schelm en waarom verkiest gij een schelm en een snoodaard boven mij, die u beschermt met mijn gezag en over uw belangen vigeleer? Nu? Spreek op? Wie? (Het blijft doodstil) Wie?

Tijl (knielt voor hem neer): Hoogedelwelgeboren heer schout! Als een ellendig slaaf kniel ik allereerdanigst voor u neer in het stof der aarde. Ik ben de dwaaste der dwazen, schelm en niet waard om in uw schaduw te staan.